

Адыгэ Макъ

Бэдзэогъум и 27-р – Адыгейим
къэралыгъо гъэпсыкъе иэ зыхъугъэ Маф

1923-рэ ильесым
гъэтхапэм
къыщегъэжъагъэу къыдэкъы

№ 36 (22485)

2022-рэ ильес

МЭФЭКУ

Гъэтхапэм и 3

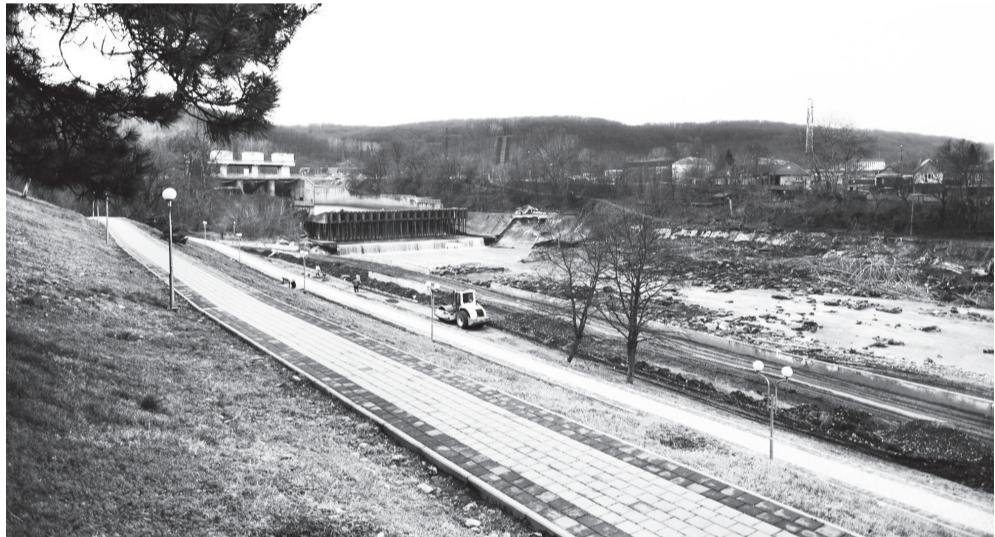
ОСЭ Гъэнэфагъэ ИИЭП
Къыхэтутыгъэхэр ыкъи
нэмикъ къэбархэр тисайт
ижъугъотэштых
WWW.ADYGVOICE.RU

6 +

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъээст

ГуІэтыпІэу, ЦыхъэшІэгъоу щытын фае

Къалэу Мыекъуапэ щызэтырагъэпсыхъажыре псэуальхэм яупльекъун къыхиубытэу Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу Къумпъыл Мурат псыхъоу Шхъэгуашэ инэпкъхэм ягъэптиэнкъе ыкъи къэлэ паркым дэжь гъэпсэфыпэ шъолырэу илэр зэтегъэпсыхъэгъэнхэмкъе тофшэнхэр зэрэклохэрэм зыщигъэгъозагъ.

Адыгэ Республикэм социальнэ-экономикэ хэхьонгыгъэмкъе ихэушхъафыкъыгъэ программэ тегъэпсыхъагъэу иллэсэу икыгъэм къыщегъэжъагъэу а проектий агъэцакъе.

Адыгейим къэралыгъо гъэпсыкъе иэ зыхъугъэм ия 100-рэ ильес мыйгъэ хагъэунэфыкъыщт, ашт ахъулъе тофшэнхэр аухынхэу рахъухъе.

Адыгэ Республикэм

икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Стройзаказчикым» ипащэ ишшэрыльхэр зыгъэцкъе Хъаджымэ Асллан къыззериуагъэмкъе, графикым тетэу тофшэнхэр маклох.

Чыпілехэр а лъэныкъом щагъэпсыщтых. Ашт нэмикъеу тысыпіэ цыкъухери агъэуущтых. Псыхъом еклонхэм пае ехыпілехари ашыщтых.

Адыгейим и Лышъхъэу Къалэу Мыекъуапэ имэрэу Геннадий Митрофановым пышъериль фишыгъ чыпілэу зэтегъэпсыхъажырэм щагъэтысхъашт чыиг-къэгъагъэхэм ыпэррапшэу ягупши сэнхэу, гъэтхэ лъэхъаныр бламыгъэкъинэу. Ашт нэмикъеу пышъериль фишыгъ паркымэр Пушкиным ыцлекъе щыт лъэпкъ унэм къыпілэу чыпілэрэклэн тегъэпсыхъэгъэ тофхъабзэхэр тэрэзэу къыдальтэнхэу.

Шыгу къэтэгъэкъыжы: зэшохыкъе амал гъэшэгъонхэр къызыфагъэфедэхэзэ, къэлэ паркым ылъэныкъоокъе щылэ шъольырыр проектын диштэу зэтегъэпсыхъе. Цыифхэр зыщитеzekъуухъащхэ гъогухэр, күшхъэфачэхэм апае ыкъи атракционхэр зыщизэхаштхэ

«Гъэпсэфыпэ шъолырым игъэлсын еклонлекъе

терэз къыфэгъотыгъэн, чыигхэр амал илэмэ нахыбэу къызэрэзэнтэнэштхэм ыкъи къэхэр гъэтэсчхэгъэнхэм тиналаэ атедгъэтин фае. Перйт технологиехэр дгээфедэхэзэ, специалистхэр, АКъУ-мрэ МКъТУ-мрэ ястудентхэр къыхэдгэлажэхээз ухажтэм диштэрэ шыкъе амалхэр къыдэллытэгъэнхэм тифэжкугъесакъ. Непэрэ щыла-къям диштэу, цыфхэмкъе лэрифэгъоу ыкъи цыхъешлэгъоу гъэпсэфыпэ шъолырир зэрэлсау щытын фае», — къыуагъ Къумпъыл Мурат.

АР-м и Лышъхъэу
пресс-къульхъу
Сурэтхэр А. Гусевым
тырихыгъэх.

ЕджапІэр зэрагъэцэкІэжъырэр ыупльэкІугъ

Адыгейим и Лышъхъэу Къумпъыл Мурат Мыекъопэ районым зэкъом псэуплэу Хъымыщкъе дэт гурит еджаплэм щылаагъ, гъэсэнгъэ зыщизэрагъэгъотырэ унэу агъэцэкэжъырэм тофшэнхэр зэрэшыкъохэрэм зыщигъэгъозагъ.

Ильесэу икыгъэм ыкъехэм адэжь Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу пышъериль зэрафишигъэм тетэу тофшэнхэр рагъэжъагъэх. Унашхъэр, джэхашхъохэр, шхъаныгъупчэхэр, пчэхэр, инженер коммуникациехэр зэблахъугъэх, спорт-

залыр агъэцэкэжъыгъ, Интернет-зээхыныгъэр щылэ хъульэ. Непэрэ къэлэцыкъу 70-рэ фэдиз еджаплэм члэс.

Адыгейим и Лышъхъэу еджаплэм иоффхэм язытэт зыщигъэгъозагъ ыкъи Адыгэ Республикэм

(Икъях я 2-рэ нэкъуб. ит).

ЕджапIэр зэрагъэцэкIэжырэр ыупльэкIугъ

(Икэух.)

и Премьер-министрэ илэнатээ зыгъэцэкэрэ КIэрэцэ Аңзаур шээрэрийт заулэ фишыгь. Ахэр зэпхыгъэхэр еджапIэр кызырэшшыхъягъэр зэблэхъуягъенир, пщэрхъялэр гъэцэкIэжыгъенир, кIэлэцыкIухэр еджапIэм кызызэрэнагъэсыщхэр гъэнэфэгъенир, мебелымрэ ящыкIэгъэ 1емэ-псымехэмрэ алэкIэгъэхъягъенхэр.

ЧыпIэу еджапIэм кыпылдлыр нахь зетегъэпсихъягъенир пае хеушхъяфыкIыгъенир шээрэрийтхэр Лышхъяэм афи-

шыгъях. ПсэупIэм щызэшшыхыре 1офигохэм еджапIэм лутхэр ыкли щеджэхэрэ къахэгъэлэжьеэнхэм, шэмбэт шыхъяфхэр зэхэшгъээнхэм, чыгу гүпсэ итарих кIэлэеджаклохэр икью нэүасэ фешыгъэнхэм КъумпIыл Мурат кыыфэджагь. Гушынээм пае, нэмыц-фашист техаклохэм апэуцужхы, Адыгэир шхъяфит зышыжыгъэхэм якъэхалье еджапIэм дэж ѿйт. Джы сауѓетэу а чыпIэм щагъэуцугъэм Хэгъэгу зэошхом хэкодэгъэ нэбгырэ 200 фэдизмэ ацэхэр тетых. АР-м и Лышхъя къарыуагь ыкли еджапIэм кыпылдлыр чыгу яхьыр

плексым гъэцэкIэжын 1офишнэу щызэшшыхыхэрэм осэшу къафишигь ыкли Хэгъэгу зэошхом илПыхъужхэм яшIэжь къеухуумгъэним мэхъанешхозэрил къыхигъэшгьигь.

ЕджапIэм илофышшахэм ыкли ны-тыхэм якомитет илПыкIохэм КъумпIыл Мурат зэрэфэ-разэхэр кырыалуагь ыкли гъесэнгъэ зышарагъэгъотырэ организациер зэбгырамыгъэ-кIыжынным кыкIэлэгъуагь. Аш фэдэ къэбархэр зэрэмшыпкIэхэр Адыгэим и Лышхъя къарыуагь ыкли еджапIэм кыпылдлыр чыгу яхьыр

зымы зэрэрамытыштыр къыхигъэшгьигь.

«Адыгэим икъушхъэлэ чыпIэ гугъапIэхэр къэзэтырэ чыпIэ щиг. Мыекъопэ районым туризмэм зыэрэшишьомбгүрэм даклоу цыгфэу аш щыпсэуххэрэд япчагъэ хэхьо, аш къикIырэр еджапIэхэри нахъящыкIагъэ зэрэхъухэрэд ары. Арышь, программа зэфэшхъафхэм кызырэдальтээрэд тетэу къудажхэм ясоциальнэ инфраструктурэ нахъ зэтедгъэлсхан, а чыпIэхэм ашыпсэухэрэм яшылакIэ нахъышу тшын фае. Гъесэнгъэ зышызэрэгъэгъотырэ организациехэм ягъэцэкIэжын фэгъэхъыгъэ унашхоху Урысые Федерацием и Президент кыышыгъэхэм хеушхъяфыкIыгъэу тинала

атедгъэтын фае», — кырыуагь КъумпIыл Мурат.

Шыгу къэтэгъэкIыжы: Урысыем и Президентэу Владимир Путиним партиеу «Единэ Россием» изэфэс шээрэрийт къащишигъягь еджапIэхэм ягъэцэкIэжынкIэ программэ игъэктотыгъэр хэгъэгүм щагъэцэкIэнэурагъэжьэнэу. Адыгэим 2022 — 2023-рэ ильэсхэм атэлтиягъэу федеральнэ 1-ыпIэгъоу сомэ миллион 706-рэ кыыфыхъягъэкIыгъ, аш ишуагъэ къэкIошт республикэм иеджэпли 10-мэ ягъэцэкIэжынкIэ. Нэбгырэ мини 6,3-м ехъу а еджапIэхэм ачIэсих.

АР-м и Лышхъя ипресс-къульыкъ

Сурэхэр А. Гусевым тырихь

Адыгэ Республике иобщественнэ организациехэм ялПыкIохэм я Джэпсэльэ шхъэихыгъ

Президентырэ хэгъэгумрэ тырягъус!

ТицIыкIугъом кыщегъягъау тащыц пэпчье, шур, зэфагъэр Хэгъэгур зилэуужыгъор зэхэшхыкы.

Донбасс дэс мамыр цыфхэм ильэси 8 хъугъэу ахаохэрэд агъэпшынэнхэр зэфагъэр хъущт.

ЯныдэльфыбзэкIэ шхъяфитэу гущыкIах эзаршоигьо закъом пае цыиф кызырэклохэр зуушхъакIуутигъэхэм, зуукыщтигъэхэм яфэшьуша шягъэтоигъэнхэр зэфагъэр хъущт.

Нацизмэр зэхээзигъэтэккогъэ тятэжь плашхэхэм лыхуужынгъау зэрхягъэр зыщытымыгъэгъупшынэр зэфагъэр.

Тэ, общественнэ организациехэм япащхэм, щылэнгъэм ичэгү итхэм, ти Президент курсуу пхырищырэм детэгъаштэ, общественнэ къочIэ пстэуми зэкьюуцонхуу тыкъяджэ.

Урысыем и Уэшыгъээ KlyachIэхэм ядзээкIолI, яофицер лыхуужхэм, Донецкэ, Луганске народнэ республикэм ядзээкIуутишхэмэр яополченцэхэмэр зэрэдгъаштэрэд къэтэло.

Ткъош Украинэм ис цыфхэу акылыгъэм ригъузэхэрэм тыкъяджэ мышынэнхеу, ткъош лъэлкхэр ильэс пчагъэрэ зэфэзигъэблыщтигъэхэм, фашизмэм ышхъэ зыкъезигъэлтижыгъэ, Текъонигъэшхом пае лыр зыгъэчъэгъэ тятэжхэм яшIэжь зуушхъакIурэ националистхэм алэшүе-клонхуу.

Урысыем и Ашыэрэ главнокомандующ иунашхокI Урысые Федерации и Уэшыгъээ KlyachIэхэр зэрэзекIохэрэмкIэ ильэси 8 хъугъэу Донбасса шыкIорэ заор кIауухым фашэ, Украинэр Будапешт-

скэ меморандумым кыхэцжыгъягъэнэу В. Зеленскэм икъотэгъухэм кызыало нэуж ящэнэрэ дунэе ядернэ заоу къэххун ылъэкIыштыр щагъэзье.

Урысыем заоу къыригъажъэрэп.

Урысыем заор еухы.

Джэпсэльэ шхъэихыгъэу «Президентырэ хэгъэгумрэ тырягъус!» зыфиорэм кIэтхэжыгъэх урысые мыкомерческэ организациехэм япэшэ ыкли яакти-вист 5000-м ехъу. Ахэм аххьэх Адыгэ Республике илПыкIохэр:

А. КъУАДЖЭ, Адыгэ Республике замомкIэ, 1офишнэимкIэ, Уэшыгъээ KlyachIэхэмкIэ ыкли хэбзэуххуумкIо куулкъухэмкIэ иветеранхэм (пенсионерхэм) яобщественнэ организацие итхъамат;

Я. АНДАР, Адыгэ Республике общественнэ организацие «Адыгэ Республике къэзэгъэзэжыгъэхэм 1-ыпIэгъэу языгъэтоигъэрэ Фондым» итхъамат;

А. ТЭУ, Адыгэ Республике къэзэгъэзэжыгъэхэр щылэнгъэм зыщыхагъэзэжхэрэ Унэм итхъамат;

Р. ЛЫМЫЩЭККҮ, Адыгэ Республике иобщественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» итхъамат;

А. ИЛЬЯСОВ, Адыгэ Республике общественнэ организацие «Къэндзал культурнэ-просветительскэ обществэу «Дуслык» итхъамат;

О. НИГОЕВ, Урысые общественнэ организацие «Урысыем ис ермэлхэм я Союз» и Адыгэ Республике къутамэ итхъамат;

А. СПИРОВ, Адыгэ Республике общественнэ организацие «Мамырныгъэм и Лигэ» итхъамат, урымхэм

я Адыгэ Республике общественнэ организациеу «Арго» итхъамат;

Н. КОНОВАЛОВА, общественнэ-политическэ организациеу «Адыгэим ис славянхэм я Союз» иправление итхъамат;

А. ДАНИЛОВ, Пшызэ шъольыр дээ къэзэкь обществэм и Мыекъопэ къутамэ итаман;

Ю. ШЫКЪУЛТЫР, Адыгэ шъольыр общественнэ организациеу «Чернобыль сэкъатыгъэ щыххэзыхыгъэхэр» зыфиорэм итхъамат;

Р. ДЖАРЫМ, Афганистан сэкъат щыххуугъэхэм я Урысые общественнэ организациеу «Заом сэкъат щыххуугъэхэр» зыфиорэм и Адыгэ Республике къутамэ итхъамат;

Ю. НЭХАЙ, ветеранхэм (пенсионерхэм) 1-ыпIэгъу языгъэтоигъэрэ Адыгэ Республике фондэу «Теклоныгъ» зыфиоу Хъ. Б. Андырхууем ыццэ зыхырэм итхъамат;

А. ХАРИТОНОВ, ветеранхэм я Урысые организациеу «Боевое братство» зыфиорэм итхъамат;

Т. БАРЦО, Урысыем и ДОСААФ и Адыгэ Республике общественнэ организацие итхъамат;

Н. ГҮҮКІЭЛІ, Адыгэ Республике инахъыжхэм я Совет итхъамат;

А. БЗЭДЖЭЖХҮҮККҮ, Урысые общественнэ организациеу «Урысыем и журналистхэм я Союз» и Адыгэ Республике къутамэ итхъамат;

К. АЦУМЫЖЬ, обществэу «Шэнгыгъэм» и Адыгэ Республике организацие итхъамат;

Ю. ЕДЫДЖ, сэкъатыгъэ зиэхэм я Урысые общественнэ организациеу «Союз Чернобыль» и Адыгэ Республике организацие итхъамат.

КъокыпIэм щылэнгъэрэм искуствэхэмкIэ я Къэралыгъо музей и Тегмыр-Кавказ къутамэ щылажъэхэрэр гухэкIышхо ашыхъоу музей 1оут Хъакурынэ Марзет Чэтибэ ыпхъум фэтхъаусыхэх ятэу Перэныкъо Чэтибэ — РСФСР-м изаслужнэ артист, Адыгэ Республике инароднэ артист — идуний зэрихъожыгъэхэмкIэ.

Джармэко Нухъэ ыццэ зыхырээ Джэджехъэблэ гурыт еджапIэу N 7-м щылажъэхэрэм, къоджэдэсхэм лъэшэу агу къеуагь ильэсипш пчагъэм щытхуу хэлъэу кIэлэеѓаджэу 1офт зышгээгээ Джармэко Заурбый Тыркубы ыкъом идунай зэрихъожыгъэхэр. Щымыгъэм джэнэт лъапIэр ыгъотынэу тифэлъао, игүпсэхэм тафэтхъаусыхэх.

Министрэм джэуапхэр къаритыжьыгъ

Ковиднэ гъунапкъехэм, эпидемиологиет изытет, псауныгъэр къэухумэгъэнымкэ республикэм исистемэ юф зеришэрэм зэдэгүүшүгъэр афэхъыгъа.

УПЧИЭ: ПЦР-улъэр-күнхэр зыщашиэр лабораториет Адыгейм итхэр тыда зыдэщи-Иэхэр?

ДЖЭУАП: Тишольтыр пстэумки къэралыгъо лабораториет 5 ит, аукырэм илофшэн гъэтхапэм и 1-м ыублагъ. Ар джыре лъехъаным диштэрэ техническэ обурдованиекэ зэтегзэсихъагъ ыкы Мыеекъопэ къэлэ сымэджэшым хэт. Адрэ лабораториехэр зыхэтхэр: Тэххутэмыкье район гупчэ сымэджэшэу Инэм дэтыр, зэпахырэ узхэм зышылээхэрэ Адыгэ республике сымэджэшыр, гигиенэм и Гупчэу урамэу Гагариным ыцэл зыхырэм тетыр, къышо-венерологическэ диспансерыр.

УПЧИЭ: Анализхэр сидэуущтэу атыхэрэ?

ДЖЭУАП: Лабораториет клонхэшь, анализир щатын ишкъагъэп. Ар поликлиникэхэм, эпидбригадэхэм, амбулаторнэ гупчэхэм ашалахы, чэш-зымафэм хязыр мэхъу. Анализым иклемх псынкэу къизэрхыхэрээр къэралыгъо фело-фашлехэм япортал. Ау цыфым аш федэ амал имылэм, колл-гупчэу «122-м» зытеокэ, операторын къирошт. Шылкъэ, мыш къинигъохэр къыххэйх, игъом базэм дамыгахъеу мэхъу, ар шлехху дэгээзэхъигъе хъущт. Ау чэцзымафэм ыуух «анализир къеклжыгъэп» залокэ, процент 99-м узэр ямылэу къычлекъы.

УПЧИЭ: Цыфым ипсауныгъе изытет къызэлхъеу, пэтхху-Иутхху?

Шъолтыр гъэорышэнимкэ Гупчэм (ЦУР) АР-м псауныгъэр къэухумэгъэнимкэ иминистрэу Мэрэтыкью Рустем (@megerukov_rustem) цыфхэм щадыригъэ «зэдэгүүшүгъеу занкээр» гъэтхапэм и 2-м эфириим къихъагъ. Ар министерствэм инстаграм нэклубгъо ижугъотэшт.

ДЖЭУАП: А юфшаклээм ильэситу хъугъеу тутет ыкы тесагъ. Апэрэ мафхэм къинигъе. Коронавирусым ебэнгъэним пстэумки медицинэ юфшэн 1800-рэ хэлажъэ. Ахэм ящэнэрэ нэбгырэ пэпч — доктор, яплэнэрэ пэпч — медицине сестра. Клыачлекэ тыфыримыкъу зэхъум, волонтерхэм ялэпилгъу къызфэдгъэфедагъ. Мыеекъопэ медицинэ коллежжим щеджэхэрэм колгупчэм юф щашэ, санитархэу госпитальхэм ашылэх. Джащфэдэу Краснодар ыкы Ставрополь медицинэ университетхэм яординатор 35-мэ тиковиднэ госпитальхэм юф ашашэ. Гушуагъю, мыхэм алъэнкъо-кэ зы дао сымаджэхэм къатыгъэп, ялофшэн зерагъэца-къэрэмкэ гүшүэ фабэхэр къафамыуагъэхэмэ.

УПЧИЭ: Статистикэм къызэригъэлъагъорэмкэ, коронавирусир къызэу-зыхэрэм яичагъэ нахь макэ хьоу ригъэжьагъ.

ДЖЭУАП: Сымаджэхэм яичагъэ тыхынкырыкызэ, гольбынгээ чынгэхэр нахь макэ тыхынкыры. Джащфэдэу унашто сышыгъэ цыфхэм ялээнхэмкэ сымэджэхэм зэклеми ялофшэн рагъэжьэхъынэу, джащфэдэу диспансеризацие-ри аублэжъынэу. Коронавиру-

сыр къызэузыгъэхэмкэ мыш мэхъанешхо илэу щыт.

УПЧИЭ: Республиклэр «коллективнэ иммунитетым» къыфэклюном пае сыда ишкъагъэр?

ДЖЭУАП: Зэпахырэ узым иедзыгъуитф зэпытчыгъ, сышэгүгъы мыр аужыре хъунэу. «Коллективнэ иммунитетым» хахъэх узэр зылеклэгъэхэри, вакцинэ зыхэлхэри, къэзэмышлэу сымэджагъэхэри. Адыгейим щыпсэухэрэм япроцент 80 аш къыхиубытэн фае. Арышь, ар тиленх джыри тыпчыжъ, сыда помэ процент 50-м ар ехъу нылэп. Джыри вакцинэр зыхээмыльхъагъэхэм зафэсэгъазэ нахь псынкэу арагъэшынэу. Анахъу зынубжь ильэс 60-м къехуу гъэхэм ар афэгъэхъыгъ. Гухэл нахь мышэм, реанимациихэм нэбгырабэ арьль ыкы зидунай зыхъожыхэрэм яичагъы ма-кэл. Нафэ зэрэхурэмкэ, зыпсэ хэкъыгъэхэм вакцинэр ахэллыгъэп. Мыш фэдиз уахтэм вакцинэр зыхэллэу зидунай зыхъожыгъэхэр нэбгыри 3, ахэм уз гъэтэлтигъэхэр ялгъэх. Узэр псынкэу, къытэмхыхэлэкэу тпэлэкынмкэ зишувагъе къаклорэр вакцинациер ары.

УПЧИЭ: Къэлэцыкъухэми вакцинации афаши-тишольтыр цырагъэжьагъ. Икъоу вакцинэр ишыла?

ДЖЭУАП: Ильэс 12 — 17 зынубжь къэлэцыкъухэм ахальхэрэ вакцинэу «Спутник M» зыфиорэм фэдэ зэхэлхъэгъу

480-рэ Адыгейим къащагъ. Ашызыныкъо агъэфедагъ. Къяхъыльэкъыгъе, гумэкъыгъохэр къыххэкъыгъе агъэунэфыгъэп. Арышь, шоонгоныгъэ зилэ нытыхэм зафэтэгъаэз якъэлцыкъухэм прививкэр ахараагъэльханэу. Шылкъэ, сабийхэм мы узэр къямыхыхэлэкэу апэкли-кы. Зидунай зыхъожыгъе къэлэцыкъухэм япхыгъеу хъугъэшгъиту республикэм Ѣыдгъэунэфыгъ, мыхэм уз гъэтлыгъэхэри ялгъэх.

Джащфэдэу сабий къызэфэхъунэу щыт бзыльфыгъэхэм зафэзгъазэмэ сшоингъу. Зыльэрхыхэм тхамэфэ 22-рэ тэшгъэхэмэ, коронавирусым пэуцужырэ вакцинэр зыхаргъэлхъан альэкыщт. Аш нахь дэгъуур джыри ар рамыхъухъээзэ прививкэр арагъэшынэу ары. Ашкэ ежь бзыльфыгъэми, сабийми япсауныгъи, яшылэнгъи ухумагъе хъущт.

УПЧИЭ: Цыфхэр зыгъэгумэкъхэрэм ашыц Иэзэгъу уцхэм ауасэ къырлыкъо ѹыгъэхъеу афэхъуущтэ.

ДЖЭУАП: Цыфым ипсауныгъэкэ анахь ишкъагъэштээзэгъу уцхэм я Перечень хэхъэх вирусым пэуцужыхъэрэр. Ахэр икъу фэдизэу республикэм ит аптекхэм ялх. Джыри «омикроныр» къемыжъээзэ ахэм ялашхэм заудгъякы гүшүэгъу тафхэхъуягъ, уасхэм къахамыхъэхъонэу тышээзэгъыгъ.

Коронавирусымкэ сымаджэхэм яшкъагъэштээзэгъу уцхэр Адыгейим и Лышихъэ иуашъокэ зэдгэгъотогъеу щыт, фэдэ 5-кэ нахьхуу уцхэр къэтшэфыгъэх. Щылэ ма-зэр тштэмэ, республикэ бюджетын сомэ миллион 20 ыкы федеральнэ бюджетын миллион 20-м ехъу мыш пэуцужхъанэу къатуушигъыгъ. Ковидыр къызэузырэ сымаджэхэм ылкээхэйзээхъынэу ишкъагъэштээзэгъу. Мы юфым гумэкъыгъо къыххэкъыгъеу еуаллэрэм занкэу зыкысфигъэзэн ылъэкишт.

Нэмыхк Iэзэгъу уцхэм ягъуу къэтшыимэ, Iэкъыгъохэр къэралыгъохэр къащыдагъэхъынмэ зэптигъо афэхъун ылъэкишт, ахэм ауасэ долларым епхыгъ. Ау къашфыгъахэу аптекхэм ачлэхъем ауасэ къыдамыгъэхъоенхэм зэрэфэлхэлэкэу танаэ тетышт. Мыщ Росздравнадзоры лынгъэшт.

Іашынэ Сусан.

Шъольырхэм пчыхъэзэхахъэхэр ашыктощтых

Къералыгъо гъэпсыкэ илэу Адыгеир зыпсэурэр ильэси 100 зэрэхъурэм фэгъэхыгъэ концертхэр республикэм итвортческэ купхэм зэхащэх.

Адыгэ Республикэм и Къералыгъо филармоние и Къералыгъо симфоническэ оркестрэ Кыблэ шъольырым, Темир Кавказым гъэтхапэм концертхэр къашитыщтых.

Шэрджэксъалэ культурэмкэ и Унэшх гъэтхапэм и 3-м юбилеим фэгъэхыгъэ зэхахьэр щыклощт. Къэбэртэе-Бэлькъарым и Къералыгъо музыкальнэ тэтрэ гъэтхапэм и 4-м симфоническэ оркестрэм концерт къашитыщт.

Ставрополь къералыгъо филармониен гъэтхапэм и 10-м, Къалмыкым и Къералыгъо филармоние гъэтхапэм и 12-м пчыхъэзэхахъэхэр ашыклощтых.

— Адыгеим къералыгъо гъэпсыкэ илэ зыхъугъэр итээкотыгъэз мигъэхэтэгъэунэфыкы, — къытиуагъ Адыгэ Республикэм и Къералыгъо филармонион ипащэу, Урысыем изаслуженнэ артисттэу, Адыгэим, Темир Осетием — Аланием янароднэ артисттэу Къулэ

Мыхамэт. — **Адыгеим июбилей мэхъэнэ ин етэти. Лъэпкын итарихъ гукэ къыфэтэгъэзэжы. Тикультурэ, шэн-хабэхэр нахышыу зэдгэшэнхэм фэши музыкальнэ искуствэм зетэгъэушомбгыу. Тильэпкъэгъухэу Іэкыб къералхэм ашыпсэухэрэм, тигъунэгъу шъольырхэм, къош республикэхэм таъээсэ.**

Республикэм исимфоническэ оркестре ихудожественнэ пащэр Урысыем изаслуженнэ артисттэу, Къэбэртэе-Бэлькъарым изаслуженнэ артисттэу Темиркъэнэ Петр. Дирижер шъхъаэр Адыгэ Республикэм изаслуженнэ артисттэу Аркадий Хуснияров, дирижерыр — Стлашу Къеплан.

Симфоническэ оркестрэм иконцертхэм Адыгэим, Къэбэртэе-Бэлькъарым, Къэрэшэ-Щэрджэсъим якомпозиторхэм япроизведениехэр ашыущтых. Композитор цэрыохъу Къэрдэнэ Хъесан, Даур

Аслын, Хъаупэ Джэбраил, Нэхэе Аслын, Тхъабысымэ Умарэ, Анзорыкъо Чеслав, Сэмэгу Гошнагъо, Кыкы Хысэ, нэмыкхэм аусыгъэхэр симфоническэ оркестрэм къыригъэоштых.

— **Тильэпкъ къыкүгъэ гъогур тимузыкальнэ искуствэ пытэу хэуцаягъ, —** къеуат Урысыем, Адыгэим, Къэрэшэ-Щэрджэсъим янароднэ артисттэу, Адыгэ Республикэм икомпозиторхэм Я Союз итхъаматэу Нэхэе Аслын. — **Музыкэм лъэпкъхэр зэрэзэфищэхэрэ концертхэм къашыдгъэлэгъошт.**

Нартхэм афэгъэхыгъэ рапсодиер, «Симфоническэ къашьюхэр», нэмыкхэм А. Нэхэм ыусыгъэхэр, Дж. Хъаупэм, А. Даурым, У. Тхъабысымэ, фэшьхъафхэм япроизведенниехэр искуствэр зыгу рихыхэрэм зэхахьщтых. Концертхэм яппыцхэм Пушкинскэ картэхэр агъэфедэнхэ алъэкыщт.

САХЬИДЭКЬО Нурый.

Адыгэ Республикэм Іофшэннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэхэ и Министерствэ иунашь

Адыгэ Республикэм икъералыгъо программэй «2022 – 2024-рэ ильэсхэм цыфхэм социальнэ Ӏэпьїэгъу ягъэгъотыгъэнэ» зыфиорэм къыщыдэлтытэгъэ юфтхъэбзэ шъхъаэрэхэр зэрагъэцэкіэштхэм ехыллагь

Адыгэ Республикэм иминистрхэм я Кабинет 2019-рэ ильэсүм мэкъуогъум и 21-м ышыгъэ унашьоу N 146-р зытетэу «Адыгэ Республикэм икъералыгъо программмэхэм якъыхэхын ехыллагъэ унашьохэр зэраштэрэ, зэрагъэцэкіэрэ, Адыгэ Республикэм икъералыгъо программмэхэм шуягъу къатырэм уасэ зэрэфашишье Шыкъем ехыллагь» зыфиорэм диштэу унашьо сэшьи:

1. Адыгэ Республикэм икъералыгъо программэй «2022 – 2024-рэ ильэсхэм цыфхэм социальнэ Ӏэпьїэгъу ягъэгъотыгъэнэ» зыфиорэм къыщыдэлтытэгъэ юфтхъэбзэ шъхъаэрэхэр зэрагъэцэкіэштхэм планыр унашьом игудзэ диштэу ухэсигъэнэу.

2. Къэбар-правовой отделын:

— мы унашьор Адыгэ Республикэм юфтшэннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэхэ и Министерствэ исайт ыкы къералыгъо хабзэм итээцэкіэко къулыкъухэм къэбархэмкэ ясайт аригъэхъанэу;

— мы унашьор къыхаутын пае гъэзетхэу «Советскэ Адыгэимрэ» «Адыгэ макъэмрэ», джащ фэдэу мазэм зэ кыдэкырэ тхыльэу «Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэгъоягъэхэр» зыфиорэм айкынгъэхъанэу.

3. 2022-рэ ильэсүм щылэ мазэм и 1-м къыщегъэжъагъэу правэм ыльэнүкъокэ зэфыщыткээ азыфагу иль хъуягъэхэм мы унашьор алъээсэ.

4. Унашьор зэрагъэцакіэрэм гъунэ лъысфынэу спшъэ исэльхъажы.

Министрэ Мырзэ Джанбэч

къ. Мыекъуапэ, щылэ мазэм и 31-рэ, 2022-рэ ильэс N 19

Пщэрхъаплэм машом зыкъыщиштэмэ...

Статистикэм къызэритырэмкэ, машоу къызэкланэрэм ияплэнэрэ пэпчь пщэрхъаплэр ары зыкъызышиштэрэр. Аш къыхэкэу ар псэуплэм ичыплэ анах щынагъохэм ахальйтэ.

Нахъыбэрэмкэ машом тэрэзэу зэрэдэмьзеклохэрэр, шапхъэхэр зэраукохэрэр ары аш зыкъышиштэнэр къызхэкырэр.

Аш ыпкъ къыкыкъэ лъыпльэн юфтшэнымкэ шъолыр отделхэм янинспекторхэм къаклухъэхэзэ цыфхэм гущыгъэ афэхъух, машор Ѣынэгъончъэнэм ехыгъэ шапхъэхэр зэрэхтэгъэ тхапхэхэр афагошь.

Пщэрхъаплэм шъуиты хъумэ, сакъынгъэ къызхэжъуяф, аш машом зыкъышиштэнэм пae шапхъэхэр шъумыукох.

Къызэркъю зеклиакіхэу жуягъэцкіэнхэ фаехэр Урысыем ошэ-дэмышэ юфтшэнымкэ и Министерствэ и Гъэлорышаплэу Адыгэим Ѣылэм шъугу къегъэкъижых:

— къэлэцкъуухэм зыпари альмыиплэу пщэрхъаплэм къишумыгъанэх;

— шуушхъац зеклиэхъагъэу ыкы шуулашхъэ дэшэягъэу шуупшэрых;

— гъэстынхъэр къызэрэхъорэм шуульыпль, газрыкъуаплэм къикъирэ гъэстынхъэр ренэу къласэ хъумэ, шууфэсакъ, жуягъэуаси жуягъэхъабээ.

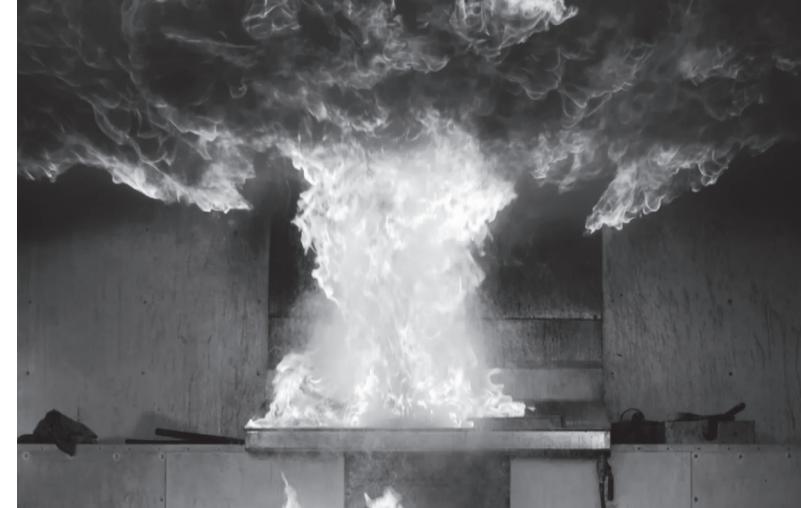
— пщэрхъаплэм чэль пкъыгъохэр жуягъэфедэхэ хъумэ шапхъэу Ѣылэм атетэу шуузекъу;

— пщэрхъаплэм чэт при-

борхэм яэлектрическэ линиехэр хъакум лэблагъэу ешъумыхъилэх.

Анах шъхъаэр — машом зыкъышиштэмэ, шуукъэмьштэу мэшогъэклюсэ-къэгъэнэжын къулыкъум шууфытеу телефон номерэу «01-мкэ» е «101-мкэ», тэрээзэ адресир яшыу. Машор къосэнэм фэлорышэрэ амалхэр жуягъэфедэх, мыхъурэм, гүнэгъухэм шуукъядж ыкы урамын шуутехь. Мылькур къэгъуягъэгъунэнэм шуупылтэу уахътэр шуумыгъаклоу нэжь-гүжхэр, къэлэцкъуухэр унэм къишүүшхъяри, лүгъор къимыхъаным фэш пчэхэм хъэдэнхэр адэжъуяланэх. Шхъаныгъупчъэхэр лүшүүхъихэхэрэй, хъуштэп. Ӏэпьїэгъу зэрэшьицкагъэр мэкъе лъэшкээ эзхяжъуягъэх.

Мыекъуаплэкъ Гъэлорышаплэм истаршэ дознавателэу БЭРЭТЭРЭ З. А.

Искусствэр, тикъэгъэлъэгъонхэр

Еджаклохэм ясэнаущыгъэ къизэлауахы

Бгэфедэн плъэкыщт искусствэм фэгъэхыгъэ я IX-рэ республикэ зэнэкъокъур Мыеекуапэ щыкуагь.

Клэлэцыкъухэм яхудожественнэ еджапэ юшлагъэхэм якъэгъэлъэгъон ыкы зэнэкъокъум изэфэхысыжхэм япхыгъэ зэхахэ щызэхаагь.

Адыгэ Республикаан искустввэхэмкэ икъелэцыкъу еджапэ N 1-м методикэмкэ и Гупчэрэ Адыгейим культурэмкэ и Министерствэрэ юфхъабзэм къещакло фэхъугъэх. Адыгэ Республикаан и Къэралыгъо программэу культурэм хэхъоныгъэ ышыным фэгъэхыгъэм иедзы-тъохэм ар ашыц.

Тыкъэзыуцуухъэрэ чыюлсыр, лъэпкь шэн-хабзэхэр нахышыоу ашэнхэм, искуствэм иамалхэр агъэфедэхээз ят-ворческэ гупшысэныгъэ зырагъэшүбгүнүм афэш къэгъэлъэгъоным мэхъэнэ ин илэу зэхщаклохэм алтытэ.

Адыгэ Республикаан искустввэхэмкэ икъолледж, республикэм искустввэхэмкэ икъелэцыкъу еджапэхэр, художественне къелэцыкъу еджапэхэр зэнэкъокъум хэлэжьагь. Ильэси 8 – 11, 12 – 15, 16 – 19, 20 – 24-рэ зыныбжхэр куп зэфэшхъафхэм ахэтхэу ялэпэлэсэныгъэ къягъэлъэгъуагь.

Пхъэм, етэг гъэжъагьэм, апчым, шэкъым, гъучым, шьом ахашыкъыгъэхэр, фэшхъафхэр зэнэкъокъум къирахыыла-гъэх. «Тыкъын мастэр, дышье йуданэр» зыфиорэм дэным, хъэным, нэмыхыкъем яхылыгъэхэр къыщагъэлъэгъуагьэх. Тыкъэзыуцуухъэрэ дунаим къиххэхыгъэ юшлагъэхэр гъешэгъоныгъэх.

Хэлэжьагъэхэр

Живописыр, бгэфедэн плъэкыщт искуствэр зилэ отделенихэр зэнэкъокъум хэлэжьагъэх. Ахэр республикэм иеджэпэ 15 мэхъу.

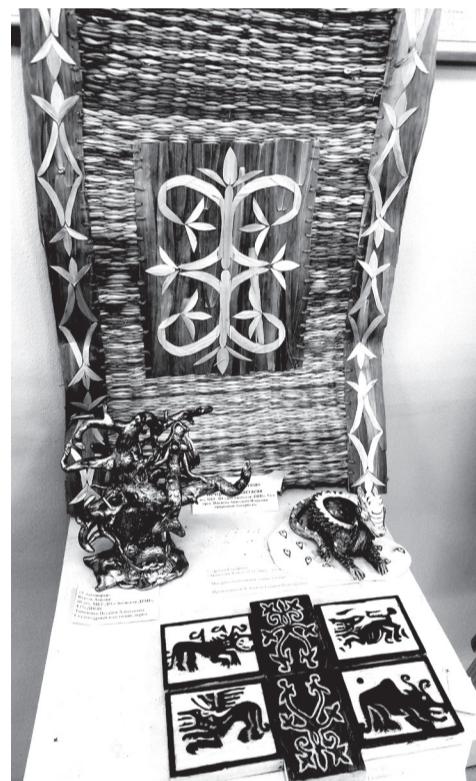
Республикэм искустввэхэмкэ икъолледжэу Тхъабысымэ Умарэ, искустввэхэмкэ республикэм икъелэцыкъу еджапэу Лъэцэрыкъо Кимэ ацэхэр зыхыхэрэр, Адыгэкъялэ, Мыеекуапэ, республикэм ирайонхэм якъелэцыкъу еджапэхэр зэнэкъокъум щызэукалагьэх.

ОсэшI купыр

Адыгэ Республикаан искустввэхэмкэ икъелэцыкъу еджапэу К. Лъэцэрыкъом ыцэ зыхыырэм икъелэгъаджэу, Адыгейим изаслуженне сурэтшылэу Хуяжъ Рэмэзан осэшI купым пэщэныгъэ дызэрихагь.

Республикэм культурэмкэ и Министерствэ испециалист шъхъаэу, тарихь шэнэгъэхэмкэ кандидатэу Тууцожь Нуриет, Адыгэ Республикаан искустввэхэмкэ икъолледжэу У. Тхъабысымэ ыцэ зыхыырэм икъелэгъаджэу, Адыгейим культурэмкэ изаслуженне юфышилэу Ольга Плетневар осэшI купым иофшэн хэлэжьагьэх.

Зэхахъэм методикэмкэ Гупчэм иофышэхэр, къелэгъаджэхэр, осэшI купым хэтхэр къыщигүчийгъэх. Къелэдажакло

апэрэ чыпIэр къыщидыхыгъ, къелэгъаджэр Д. Глазова.

Нахыжхэм якуп хэтэу, искустввэхэмкэ республикэм колледжым щеджэрэ Елизавета Булгаковам алэрэ чыпIэр фагъэшьошагь, къелэгъаджэр О. Бреславцева.

«Тыкъын мастэр, дышье йуданэр» зыфиорэм ятлонэрэ чыпIэр къыщидыхыгъ Кошхаблэ искустввэхэмкэ икъелэцыкъу еджапэу М. Хъаъэуджым ыцэ зыхыырэм щеджэрэ Клурашынэ Аминэ. Зэнэкъокъум ия 2-рэ куп хэтэу Стлашъу Маринэ алэрэ чыпIэр ыхыыгъ. Пшэшэжъыем Гъобэкъуае зыщегъасэ, А. Іашыниэр икъелэгъадж. Ящэнэрэ купым хэтэу Софья Яскуновам ятлонэрэ чыпIэр фагъэшьошагь. Искустввэхэмкэ республикэм колледжым зыщегъасэ, къелэгъаджэр О. Бреславцева.

Зэнэкъокъум щытхъуцэхэр къыщидэзыхыгъэхэм ашыцых Софья Михайловская, Гъукэл Анжелике, Надежда Агафоновар, Анастасия Печерская, фэшхъафхэри.

Щытху тхыльхэр зыфагъэшьошагьэхэм ашыцых Гъузыекъо Залинэ, Вадим Германовыр, Стлашъу Самирэ, Лыуужу Асает, Адела Амириян, Хъэфиз Джулие, нэмыхыкъхэри.

Зэнэкъокъум илауреатхэр зэрэгэхьа-зырыгъэхэм фэшI къелэгъэдэж 15-мэ щытху тхыльхэр афагъэшьошагьэх. Г. Абрэджыр, Д. Бадыер, С. Немцовар, З. Хъотыр, О. Бреславцевар, М. Іашыниэр, фэшхъафхэри къыхагъэшьгъэх.

Адыгейим ильэпкь юпэлэсэ цэрыюо Абрэдж Гошэфыжь зэхщаклохэм «тхъашуягъэпсэу» ариложыгъ. Къелэдажаклохэм, ныбжыкъэхэм яшIэнэгъэхэм ахагъэхьонымкэ, ясэнаущыгъэ къызэуахыннымкэ аш фэдэ зэнэкъокъухэр зэрэшькагъэхэр къелэгъаджэхэм къауагь.

САХЫДЭКЬО Нурбый.

ЯшIэнэгъэхэм ахагъахъо

Гъэтхапэм и 1-м къыщегъэжъагьэу и 31-м нэс платформэу Учи.ru зыфиорэм а 1 — 9-рэ классхэм ащеджэхэрэм апае Урысые онлайн олимпиадэ зэхащэ.

Олимпиадэм къещакло фэхъугъэх Урысые Банкыр, УФ-м финансхэмкэ и Министерствэ, НИФИ-р, Урысыем экономикэм хэхъоныгъэхэр егъэшыгъэнхэмкэ и Министерствэ ыкы финансхэм альэнхыкъокъа шэнэгъэ ягъэштогъэнхэмкэ Ассоциациер.

Предпринимательствэм ыкы финансхэм алъэнхыкъомкэ къыткэхъухъэрэ лъэужхэм шэнэгъэ алэкшаклохэм, лъэпкь проектэу «Малое и среднее предпринимательство и поддержка индивидуальной предпринимательской инициативы» зыфиорэм хэхъоныгъэхэр ышынхэр ары пшэериль шхъа-

иэу къещаклохэм зыфагъэуцужьырэр.

— Предмет зэфэшхъафхэмкэ къелэдажаклохэм шэнэгъэ ягъэштогъэнхэм паэ пэудыгъэ шыкъиэр агъэфедэ. Ар къыдэтлытээ предпринимательствэм ыкы финансхэм япхыгъэ онлайн олимпиадэр зэхэтщагь. Аш ишуягъэкъе мы лъэнхыкъомкэ къелэдажаклохэм шэнэгъэ алэкшакло аулъэкъун альэкшакло. Олимпиадэм упчээ зэфэшхъафхэр, творчествэм ылъэнхыкъолэ узэгупшысэнхэр мымакъеу хэтых. Гурит еджапэлэм джыри щеджэхэрэз предпринимательствэм фэщаагь хуунхэм, ар ашогъашэгъоным тыдэлажьэ. Гъэрекло мыш фэдэ

олимпиадэм хэгъэгум щыщ къелэдажакло мин 800-м еху хэлэжьэгъагь, Адыгейим щыщэу миным еху ахэм ахэтагь, — ело Лъэпкь Банкыр и Къутамэу АР-м ѿшынэм ипащэу Сергея Самойленкэм.

Олимпиадэм хэт упчэхэр юшIэнэгъэхэм къыххэхыгъэх. Ахэм яшуягъэкъе бзэджашэхэм ягъэпсыкъе, маркетинг шыкъэхэр къелэдажаклохэм зэхагыщых. ЯлпэчIэгъанэхэр зэрэгтэйтильтихэм, агъэкъодырэ ахьщэм гүнэ зэрэлъафыщым, банк картэхэр зэрэгфедэштэй афэгъэхыгъэ лъэнхыкъохэри хэтыхыгъэх. Джаш фэдэу предпринимательствэм, тыкъэзыуцуухъэрэ дуна-

Кружок программирования
Учи.ru

UCHI.RU

Учи.ru — интерактивная образовательная онлайн-платформа

Регистрация

У меня есть код

им икъэухъумэн епхыгъэуи заушштышт. Олимпиадэм шоигъоныгъэ зилэ постэури хэлэжьэн альэкшакло. Шэнэгъэ анахь дэгүүхэр къээгъэльэгъуауахынэм щытху тхыльхэр афагъэшьошштых.

ДЕЛЭКЬО Анет.

Щыңыгъэм къыхэхыгъэ сурэт

Шъэрбатырхъ

Къалэм сикіи къуаджэм Бирамымкэ сыйдэктөгө гүнэгъу-хэм ядэктөяпэ слыапэ тесы-дээгэе къодыгу хэе пцымэмэ мэккэ льэшэу къэлгъэм зыкъы-сигъэхъотаг, сыйзитетым сы-къефхъщым фэдэу сыйкъызэ-пльэктэг.

Унагъом ибысымэу саужкэ итыгъэм хэм зэрэогъэ бэц-тумакыр губжыгашью чыжэу үндиз, самбэрэу «ихь, ихь унэшхом занкэу» мэккэ гэйтэ-льгъэктэ къисиуаг. Хъэризи

гъэу унэм ильэдэжки, ишэкло шхончыжк къырипхьоти, хъэ тхамыкэ — хъайуанми посэ пытыба, зылэгъугъэм ыгъешла-гьо ыкк щымыгъупшэжынэу зетыриуклаг. Е-о-ой! Хъуна аш ышагъэрг?! — Чэчуа зыгорэ ренэу ыумысизэ гущыгъэм зэрхэлтэй сэшэти, «зыфукын щымыгъэу ар дэлэ хъугъагэп-щын» слии сыйкул сыйкъыулыгъэ.

Жъым ылъесыре къурэу хэкум щыхъурэр зекэ къыплы-

нышюу, губзыгъэу зэрэштыгъэр къялотэжкэу сшэштыгъэр, ежыри зыфесакъыжхэрэм. къэрар зиэхэм ашыщиаг. Ау хэти ежк ишлокиу удэгъуным фаеп, нэкъокуулэхэу, акыли къулай зимыгъэу, къэл-ложы-гъэр шэнэжк зыфехъугъэхэр хъоих. Плэгъурэба Чэчуа игъэ-псыкэ, чапчынкю ымыуасэм, фэльэктэг, дунаир рикыщт.

Сыхъатныкю фэдээ сыйкъы-ши, «зыфэдэ мыхъурэ щыгэп, бъяшгъошхони аш хэлъэп,

щэу джыри хъугъэм фигъэ-зэжыгъ, а зекэ тегъэон лаэ зэрэфхъугъэр мыгъуащэу.

— Зэ ишхэгъу блэккыщтыгъэп, хъэ унэр — фэбэпэ гупсэфыгъ, тэ тщыг хъугъагъэ. Мышыид тиунагъо щыщиаг, ау палэ теши, къызхэкыгъэри къэшгъуау, щымыщ къыххэхагъэу, аужырэ уахтэм къэшгъыгъуае хъугъагъэ: быуныр, пцуныр чэшыре къыштэгъагь — «шол» зыфалорэр, уцукае зэрэлкэштыр арыщтын.

— О уилажэ аш хэлъэп, сийгунэгъу, уихъе хъашхъурэу хъугъагъэ, лые дэдэ цыиф ри-мыхэу, лубгэккыгъигъ, Тхъэ юф а зекэ, зыщыгъэгъупш, фэгъэгъу, пшхъхи имыгъэль аш нахыбэрэ, — сеушыигъ, дэхэклэу гупшысэ гомыгъхеми къахэсщыгъ.

Врачыр къычхэхагъ. Клэлэ ныбжыкээр шлыклиау уцэлыштыгъэ лъакьом фэсакъэу телабэштыгъ; сымаджэм ыгу изытэти илуплэкэ ыгъэунэфэу зэ, тэ оинхэм аклэпльагъ, ыгу егъэ-гумэктэг эупчыгъ, лыдэклэу гупшысэ гомыгъхеми къахэсщыгъ.

Къэрбатыр чэлтыгъе ренэу силькыуагъ. Силькымыкло хъуна ныбджэгъум, янэж ичэт-

щыпс юшлюу сиклэлэцкыгъом сшхыгъэм изакоми (сэ ныжь-тыж сиагъэп). Сянэн сымаджэ зэхъуми анах къыфэгумэкыгъэхэм, идунах зеухими анах къытпильгъэхэу, тикын къыдээзтигъэхэм Къэрбатырхэм яунагъо ашыг. «Зы цыиф горэ шыыпкыагъэ ебгъотылэнэу щыгээ, ар Къэрбатыр ары» сянэн бэрэ къызэрэсисоштыгъэри сшхъхэ къыридэжкыгъ. Ильэси 5 фэдэзкэ сэц нахынжыгъ, ау тызэгурьоштыгъ. Къоджэ еджаплэм сищеджэ зэхъуи, дээ къулыкъум сикло зэхъуми, анах лахыл гупсэм фэдэу къысфыщтыгъ. Ежыр лыш лъэпкыти, бэ гъэсэпэхь-дэу къыкэрысихыгъэр, гъэшгъонэу къыкъокыщтыгъэр. Зекэ къешгъыгъэр ыгъэдахэ шлонгъоу, къоджэ гурт еджа-

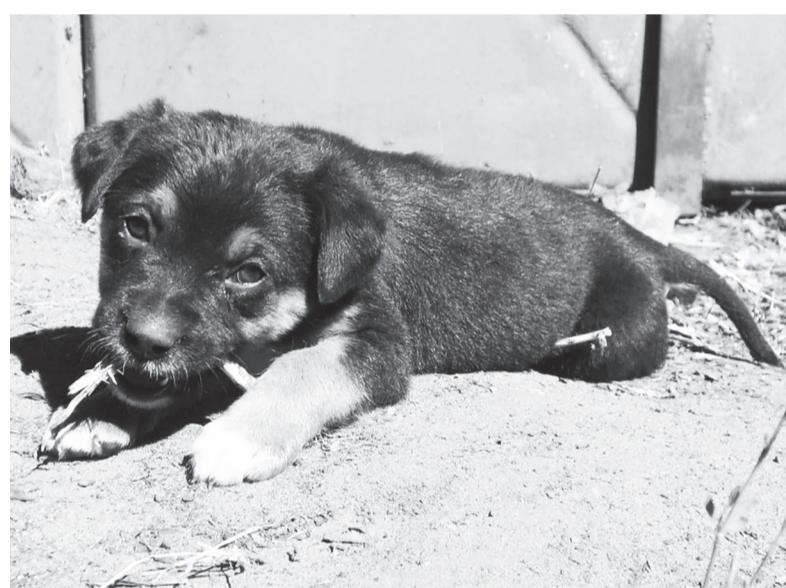
пэм нэужым юфшэнэир зыщы-регъажьами, зышхъамысъижэу, колективым изэгъэкун-зэ-щхынкни, егъешлэрэ еджеплэ унэм изэтгээпсихъажынкни, къэлэццыкхэм ягъэджэнкни, нытыхэр къыздэгъэгъэнхэмкни къытенагъе щыгэп, юфышо ылэжыгъ, щытхъуцэ инхэри къырапэсигъ. Комсомолым ирайком, еланэ партиим ирайком пропагандэмкэ иотдел илофышл шхъалэу загъенафэми, хот сайдкэ еоллагъеми къы-фэгумэкыщтыгъэ, тичылэхэр хэгъэкли, зекэ мы югъо-блэгъум исхэм ишугъэ зэrimыгъэкли-гъэ ахэтэп.

«Къэрбатырхъ» адигэ берэчэтигъэ-льэшыгъэ мэхъанэ илэу нэужым тырагъэнэгъагь. Хэбдэгъэми къыххэкыгъынэу, къэлэшагъэми щыгээнэу, «тыжы-ныж» шыыпкъэу (адигэмэ зэмыххокыгъэ лъэшыгъэр, акылыр, къуачлэр, шыкэлэр — зекэ зыхэгощагъэр къырагъэлэу, зыфалоу) гъэпсигъагъэ. Ау уде-гъущэ хъумэ, анэ укыкэлэшт, зыгъ-зыкычайчэу, уигъогу зафэ занкэу пхыроющимэ, къышу-гъущтэу, къытлэштэу щыгэри маклэп; къыпкэлэмхъэрэ пэпчъ, тхамыкэ нэшанэу, уакыб бжым щишыщт, шъэрбатырхъохэр уямыгъцэфахэу щынагъохэба?!

Хъэр — хъэшь, юф шхъафы. Тикъуаджэкэ апэрэу Къэрбатыр ары тарих шынэгъэхэм-кэ кандидатыцээр зиэ хъугъэр, ау ныбжы ыбгэ къыригъэпшыгъэр, къызэрэрикло шхъэлэлтэж-жыгъ. Къурэ зыгъэсисэу, зыгорэ тэлкү зышшэхъэрэ пэлч чылэр къызэрэнэкыгъ, ылэ-рэгъэхъ. Ахэм афэдэу Мыекью-пэ клонэу ытуагъэп ыкк фэгъэп, ятэ ихаплэ нахь льаплэ ежыркэ щыгэп. Къызэрэри, хье, зафэ, шыыпкъэр инэригъ, мыхъун пшлэу, ухэтми, къыпфи-дэштэп.

Къэрбатыр фэдэ цыиф зэфэ, цыиф лушхэр сидигъу зыфесакъыжых, мыхъун зышшэхъэрэм блэккыщтыгъ, шъэрбатырхъохэм ябэнгъэхъим, мы чыгум къэб-загъэр темыкодыкынэм фэшл афэлэктэйрэр ашээ.

МАМЫРЫКЬО Нуриет.

мыхъугъахэм фэдэу, укытэжыгъашьоу, ышхъээ чиуфээз-лукъошыжыгъ. Къызэрэнэфагъэмкэ, макын-лъакьи пымы-лукэу, шъэбэжк юсэ-лъэсашьор зытеорэ мо псеушхэр, хэтми зыкыгъ къэгъэзагъэ хъурэм къэлкэлкэшынэшь, умышгъэрэз-лульхэ рамытырэм фэдэу ет-хъоним фэкъаигъ. Уфэмисакъы-мэ, аш ёшшэтигъ къэшгъуа. Мы мафэми ары зызэригъэпсы-гъэр. Сэри хъугъэр сэмэркъеум фэсщэжкы, «Ашыгъум, пшысэхэм зэрахэтэу, лы такыр зыдэмийн-гъэу аш укыдигъэхъаштэп, ар пшыгъупшагъэ зыххуки эигъэп-шынэшт» слии, згэшхыгъэх.

Тэлкү сыйкыысыгъ, тигу-щылгъагъ, псау-таоуи, хъэри бзэ-хыгъэу сыйкыдэккыжыгъ. А мафэри куагъэ, аши шлыклиа-тешгъыгъагъ.

Гээтхэ гъуй-сийг сикъоджэ-гъу лы од псынкэу Чэчуа, тхамэфиту пэпч чылэм чьэ-рэр, къэлэ паркым сапэ къы-зыщефэм.

— Биболэт, къэбар ошлэ? — къэупчлэгъ.

— Къапломэ сшэн, — пэ-сигъодзыжыгъ, тидэ шыхъуи-щышыи хэнэ зэрэмхъурэр бэшлгъэу сэшшэти.

— Тыгъусэ къуаджэм сыйкогъагъети, уигуунэгъуэж Къэрбатырхъ эзэгубжым еж-ежырэу ихъэ зэриукыжыгъэм нахъэрэ юф дэлтыгъэп. Зэрэшъэджахъэм фэдэу ар зэрэш-нчъэр о пшэрэп, — къыпегъэхъожы. — Ыгъу мышумэ, ыпэ-укумыфэмэ нахъышуки энэ-гүягъо. Къэххуугъи-къэшлгъи щымыгъэу, ынэ лы къытэлэдэ-

иэшшт, Къэрбатыр ихъэ къе-кэ-кэжкыгъэу къычэкыгъ. Хъашхъурэр хъугъэу лъэкью лъынг-фэхэм захигъани, лым лъыбэ къэлкыгъ, шъобжышо тыришагъ. Район сымэджецым мэфито зычэлтэгъэ уж хэку сымэдже-щым дээу къащагъ. Сыгу къе-уагъ. Ар сшиэу сыйкыына, еланы къэлэ гупчэ дэдэм, сымэджецым пчыннатэу сыйшэп-сэушь, къыдахьи, дэккыжы сапэлофэ. Сыкъуагъ къэлупчлако.

Тхъэм зэрионэу, реанима-цием къирашыжыгъэу, палатэм ильгъигъ.

— Ильэси 9-м хъээ згъэшх-гъэм, синэ теплэхъуки хъун тоу сымышгъэзэм, Биболэт, джары къысипсэжыгъгъэр, — ылозэ, къышукилтэккыгъэ нэпс-хэр фэмгъэбэльхэу, маклэу зэ зыдиргъэзэжкыгъ. Мо лышоо юм-лъэмийр къэшгъэжыгъуаеу тхамафэкэ зэхэогъагъ: нэчэ-курб шуцлэу, пэтхыщ къеупсэ-хыгъэу; лыузым имызакъоу, ыгукэ, ыпсэлкэ а тхамафэм къэлкэлкыгъэр зэрэбэр къапшэ-щыгъ. Имыщыкэгъэ улчэлкэ ыпсэ хэлжэхыгъэр зъэгумэкын-ныр сишинэп. Зэрэхабзэу, тэрээзэу юзэгъурагъэгъэв-гъэм, икхъээ-къуухъэ рагъэкуумэ. Къэрбатырхъ эзэлжээжкыгъэр зэрэбэр си-нэрилгэгъу.

— Тхъэмкэ шыкур. Зи къа-тенэрэп, дэгъу мыш сыйкызэ-рашагъэр, бэ лазэу къысэлпэл-гъэри, сипхъорэлфэгъу дэдэба сымэджецым иврач шхъалэу Нурбый, ынаэ къыстет, — ылум, ильэс 69-рэ хъугъэ лыр лушхып-цыкыгъ, ау инэлпэгъу чэфын-чагъ.

Къэрбатыр ятэ лушэу, шэ-

Къэрбатыр, зыфесакъыж, зекэ арэу благъэу угу емыгъэл, сэ джыри сыйкыкокыищт, Тхъэм псынкэу угэгээлтэжкэ, сымаджэм ыгу изытэти илуплэкэ ыгъэунэфэу зэ, тэ оинхэм аклэпльагъ, ыгу егъэ-гумэктэг эупчыгъ, лыдэклэу гупшысэ гомыгъхеми къахэсщыгъ.

— Дэгъол къысэхулагъэр — къэлэхырэм ишыхъатэу, пэл зыкыхылэтигъэ, къыриш-жыгъ — «... уилфыгъэ къы-одэжкынэмрэ уихъэ къыоц-къэжкынэмрэ нахь гомыгъ-гумэл щыгэп» адигэхэм зэралу-гъэм сшхъэлкэ сирхылыгъ. «Хайналэ нахьи нэкээ-пакъ» зэралоу, мо хъажуу цыклоу сэлгээ ильэу къэсхьи, сабый папкэу сплугъэм къыкъокыгъэ шъэрбатыгъэр фэгъэгъу-гъэп. Синаслыга сэш нэмийк ылыцышьо зэрэхимыгъэри! Ау къошлэхъба, гъэрекло бжы-хээ мэфэшхомкэ тадэжкэ укы-зэком, пльэб хэушхыкэу, цэкъэн фэшшоу зэрэтигъэр, къэслэхъба, зэтэслэхъагъ..., — къылорэр зэпигъу, шхъэлк-гукъэо нэпсир ыдьыржыгъ, лым къэлкэлкээр зэрэбэр си-нэрилгэгъу.

— Зымыхуихъ къыкъо-гъуаеу, Къэрбатыр, пшлгъэр тэрэз, аш о уилажэ эи хэлъэп, — тэу-бытагъэ хэлъэу eclyar (Чэчуа жэмийланэ икхъу-къэчыгъи синэ къыкъоцжыгъ, ау игуу фэсшыгъэп, ыгу сихъуле). — Егъашы ибысым хъэу ецэк-жыгъэр айгъыжырэп, — слии, къэсүхуихъ.

Ау ежк лым игууко къыхэ-

Кикбоксинг

Къыблэм имедалиш

Къыблэ шольырым кикбоксингымкэ изэнэкъою Аналэ щыкуагь. Зыныбжь икъугъехэр, ныбжыкэхэр зэукугъухэм ахэлжьагъэх.

Адыгэ Республикэм спорт еджаплэу N 2-м зыщызыгъасэхэрэм, пащэр Урысыем, Адыгейим язаслуженэ тренерэу Хөт Юныс, зэукугъухэм медалиш къащаагыг.

Шамсула Магомедовым, кг 60, апэрэ чыплэр къидихыгъ. Сихъу Тамерлан, кг 48-рэ, Гъашэ Дамир, кг 51-рэ, ящэнэрэ чыплэхэр къафагъашоагъэх.

Тренерхэу Сихъу Казбек, Артем Добросельскэм, Борсэ Астемир тибэнаклохэр агъасэх.

— Къыблэм икомандэ 21-мэ ябэнэкло 480-рэ алтырэгъум щызэнэкъоукугъ, — къытиуагъ тренерэу Артем Добросельскэм. — Адыгейим нэбгыри 8 икъыгъагь. Тиеджаплэ ипащэу Хөт Юныс тыфэрэз, зэхэшэн тофигъохэм ягъэцэклэнкэ 10пилэгъушу къитигъ.

Зэнэкъоум апэрэ чыплэр къыщыдээхыгъе Шамсула Магомедовыр Урысыем кикбоксингымкэ изэнэкъоу мэлыльфэгъум и 25 — 30-м Барнаул щыклощым хэлэжьэнэ зэгъэхъазыр.

Баскетбол. Суперлига

Гүгъэр мэпытэ

«Динамо-МГТУ» Мыекъуапэ – «Новомосковск» Тула хэку – 75:85 (19:21, 20:20, 14:39, 22:15).

Мэзаем и 26-м АР-м спорт Унэшхоу «Ошутенэм» щызэдешлагъэх.

«Динамо-МГТУ»: Чичайкин, Суслов, Рябов – 23. Александров – 16, Воротников, Гапошин – 12, Чаленко – 5, Каренин – 8, Милютин, Натэкъу – 2, Сизов – 3, Kochnev – 5.

Апэрэ такъикхэм «Новомосковскэм» очкоуи 3 дэзгъохэр дэгъоу ыгъэцакхээз, бэкэх тапэ ишьыгъ. Тиешлаклохэу В. Чичайкинымрэ П. Сизовыимрэ шьобжхэр къатыращэхи, зэнэкъоум хэлэжьэнхэ альэкъыгъэп.

Ю. Рябовым очкоуи 3 дэзгъохэр гъогъуи 5, И. Александровым 4 агъэцэклагъэх. Ареу щытми, хъакхэхэр теклонигъэм икъидэхын нахь фхъазырыгъэх. Тула хэкум икомандэ къыхэшыгъэхэр: С. Сотников – 22, Д. Бабушкин – 15, А. Князюк – 13, Д. Глазов – 12.

Ятлонэрэ зэукугъур

«Динамо-МГТУ» – «Новомосковск» – 86:72 (26:12, 18:24, 18:15, 24:21).

Мэзаем и 27-м «Ошутенэм» щызэдешлагъэх.

«Динамо-МГТУ»: Рябов – 18, Александров – 20, Гапошин – 6, Чаленко, Каренин – 9, Милютин – 10, Сизов – 17, Kochnev – 6.

«Новомосковскэм» къыхэшыгъэхэр: Сотников – 19, Флис – 18, Глазов – 13.

Очкоуи 3 дэзгъохэр Ю. Рябовым 4, И. Александровым 4, П. Сизовыим 3 агъэцэклагъэх. «Динамо-МГТУ-р» нахь псынкэу ыкынахь шьуамбгъоу зэрэшлагъэм шуагъэ къыфихыгъ. Пчагъагъэр я 4-рэ пычагъом зэрэштылыклогъэр: 62:51, 72:57, 83:63, 86:70.

Тренер шъхъаэу, Адыгэ Республикэм изаслуженэ тренерэу Андрей Синельниковым зерилтэрэмкэ, хъагъэм лэгудаор радзэнымкэ тиешлаклохэм шыкешлухэр къагъэлэгъуагъэх. П. Сизовыим шьобжыр ымыгъэхъуажын

гъэми, зэнэкъоум чанэу хэлэжьагъ, Ю. Рябовым, И. Александровым, нэмыхкэх щысэ атепхынэу ешлагъэх. «Новомосковскэм» спортсмен лъэшхэр бэмышлэу аштагъэх, иешлакэхэпшикэу хигъэхъуагъ.

«Динамо-МГТУ-р» я 5-рэ чыплэм щыл. Финальм хэхъанымыкэи медальхэм афэбэнэным фэшл амалышлухэр илэх. Пэшлорыгъэш ёшлагъуи 4 къыфэнагъ. Гъэтхапэм и 8 – 9-м «Динамо-МГТУ-р» Тобольскэ щыукуэшт «Нефтехимиким».

Къатхэхэрэм яшюшлэрэ редакцием иеплъикхэмрэ зэтэмыфэнхэ альэкъышт.

Футбол

«Зэкъошныгъэм» изэукугъур

Мыекъопэ «Зэкъошныгъэм» 2021 – 2022-рэ ильэс ёшлагъум пиублэжынэу зэгъэхъазыр. «Зэкъошныгъ» – «Динамо» Брянск – 3:3.

Къэлапчъэм лэгудаор дээзыдзаагъэхэр: Ыашэ, А. Делэкуу, Крылов.

Ятлонэрэ ёшлагъур «Медик» Шыачэ – «Зэкъошныгъ» – 1:3.

Гъэтхапэм и 6-м «Зэкъошныгъэр» Ростов-на-Дону щыукуэшт СКА-м.

Аппшэрэ купыр

Язэпчыжъагъэхэкъир

Урысыем изэнэкъоу апшэрэ купым щыкюрэм хэлэжъэрэ футбол командэхэм я 19-рэ ёшлагъур мэзаем и 26 – 28-м ялагъэр.

Къимэфэ зыгъэлсэфыгъом ыуж ёшлагъур апаублэжыгъ.

Къэлххэр

«Нижний Новгород» – «Урал» – 1:0, «Химки» – «Динамо» – 0:3, «Шыачэ» – «Арсенал» – 2:0, «Спартак» – ЦСКА – 0:2, «Ахмат» – «Уфа» – 2:1, «Зенит» – «Рубин» – 3:2.

ЦСКА-р «Спартак» дешлэээ Юсуф Языджи метрэ 20 фэдизкээ зыпчыжъэх къэлапчъэм тазыркээ дауи, хъагъэм лэгудаор ридзагъ. Б. Зайнутдиноври къэлапчъэм пэччыжъэу, ухъумаклохэр бэхъухэу ыпашхъэ ўтххэу лэгудаор дидзагъ. «Спартак» дээу ёшлагъэр, ау хъагъэм лэгудаор ридзэнимкээ шыкэхэпшикэу хигъэхъуагъ.

«Зенит» 2:0-у «Рубин» теклээ, 2:2, 3:2 пчагъагъэр хъульэ. Зэукугъур аухынкээ нэгъэзлэлээзэу заулэ къэнагъэу А. Зуевыр къэлэччээ нэхкэй шхъэхэлээ зыдаом, лэгудаор дигъэфагъэр — блэгүг.

Апэ ишьыгъэр командэхэр зэнэкъоум щылъекъуатэх, ауж къинхээрэм чэнагъэхэр ашых.

Этэгъапшэх

1. «Зенит» – 41
2. «Динамо» – 39
3. «Шыачэ» – 34
4. ЦСКА – 33
5. «Ахмат» – 30
6. «Краснодар» – 29
7. «Локомотив» – 28
8. «Кр. Советов» – 27
9. «Спартак» – 23
10. «Н. Новгород» – 22
11. «Рубин» – 22
12. «Урал» – 19
13. «Арсенал» – 19
14. «Ростов» – 18
15. «Уфа» – 16
16. «Химки» – 14.

Я 20-рэ ёшлагъур

- 5.03 ЦСКА – Н. Новгород
- 6.03

«Локомотив» – «Химки»
«Кр. Советов» – «Арсенал»

«Зенит» – «Уфа»
«Динамо» – «Спартак»

- 7.03

«Краснодар» – «Урал»

«Ростов» – «Сочи»

«Ахмат» – «Рубин».

Зэхээшагъэр
ыкыи къыдэзыгъэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкэ Йофхэмкэ, Икыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкэгъур эдьиадырэ зэпхынгъэхэмкэ ыкыи къэбар хъутгъэм иамалхэмкэ и Комитет Адрессыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшыиэр:

385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:

приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм къайхыэр А4-кэ заджэхэрэ тхыапхэу зипчыжъэкэ 5-м емыхъухэрэ ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахь цыкунэу хэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкегъэжъэх.

E-mail: adyvoice@mail.ru

Зышаушыхъатыгъэр:

Урысыем Федерацием хэутын Йофхэмкэ, телерадиокъэтынхэмкэ ыкыи зэлъи-Исыккэ амалхэмкэ и Министерствэ и Темир-Кавказ чыпэлэгъорышап, зэраушыхъатыгъэ номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зышаушыхъатыгъэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкэмкэи
пчагъэр
4637

Индексхэр
П 4326
П 3816

Зак. 400

Хэутынм узьшигъэтхэнэу щыт уаххтэр Сыххатыр

18.00

Зышыкээтхэнэу
уаххтэр Сыххатыр

18.00

Редактор
шхъаэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъаэр
игуадзэр
Мэццэлэкъо
С. А.

Пшьэдэкъыж
зыхыэрэ секретарыр

ЖакИмыкъо
А. З.

Нэкүубгъор зыгъэхъазырыгъэр
ЕМТЫЛН Нурбий.